

Spotrebiteľské ceny a ceny produkčných štatistík

17.04.2026 |

Spotrebiteľské ceny (inflácia)

- Metodika a metaúdaje sú v správe o kvalite [Index spotrebiteľských cien](#) (PDF 215 kB)
- [Metodické vysvetlivky - HICP](#)
- [Metodické vysvetlivky - CPI](#)
- [Metodické vysvetlivky - Jadrová a čistá inflácia](#)

Ceny nehnuteľností

- [Metodické vysvetlivky - Nehnuteľnosti](#)

Ceny priemyselných výrobcov

- Metodika a metaúdaje sú v správe o kvalite [Indexy cien priemyselných výrobcov](#) (PDF 83,2 kB)
- [Metodické vysvetlivky - Ceny výrobcov](#)
- [Index cien priemyselných výrobcov](#)
- [Index cien stavebných prác](#)
- [Index cien poľnohospodárskych výrobkov](#)
- [Index cien vstupov do poľnohospodárstva](#)
- [Index cien v lesníctve](#)
- [Index cien trhových služieb](#)

Ceny pohonných látok

- [Metodické vysvetlivky – pohonné látky](#)

Metodické vysvetlivky - HICP

Stručná charakteristika harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien (Harmonized Indices of Consumer Prices – HICP)

V júni 1998 Európska rada potvrdila cieľ postupnej realizácie európskej Hospodárskej a m enovej únie (HMÚ = EMU - Economic and Monetary Union) pre štáty EÚ v 3 oddelených vývojových etapách (I., II., a III. etapa HMÚ). Na základe **Zmluvy o EÚ** (Maastrichtská zmluva) je **priemerná ročná miera inflácie, meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien**, jedným zo štyroch **konvergenčných** (takzvaných maastrichtských) **kritérií**, ktoré musia

členské štáty EÚ splniť pred vstupom do **III. etapy hospodárskej a menovej únie (HMÚ)**, t.j. **etapy so spoločnou menou Euro**. Kritérium cenovej stability stanovuje, že **priemerná miera inflácie** členského štátu, nesmie za posledných 12 mesiacov, presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 1,5 percentuálneho bodu. Podľa protokolu konvergenčných kritérií - **inflácia má byť meraná indexom spotrebiteľských cien na porovnateľnej báze**, berúc do úvahy rozdiely v národných definíciách. Takéto meranie inflácie členských štátov EÚ majú poskytovať **Harmonizované indexy spotrebiteľských cien**.

Harmonizované indexy spotrebiteľských cien (ďalej **HICP** - Harmonized Indices of Consumer Prices) sa začali zostavovať s cieľom zabezpečiť **porovnateľnosť indexov spotrebiteľských cien jednotlivých krajín v rámci Európskej únie**. Za týmto účelom bolo v roku **1995** prijaté rámcové **Nariadenie Rady (ES) č. 2494/95** (Council Regulation (EC) No 2494/95), týkajúce sa zavedenia výpočtu **harmonizovaných** indexov spotrebiteľských cien na úrovni **členských štátov Európskej únie** počnúc rokom **1997**. Vzhľadom k tomu, že metodika zostavovania harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien prechádza vývojom, bolo v rokoch 1996 až 2015 prijatých ďalších 21 nariadení na úrovni Rady (ES), resp. Komisie (ES), ktoré bližšie stanovovali metodiku výpočtu jednotlivých oblastí HICPs.

Na základe Lisabonskej zmluvy¹⁾ bola legislatíva pre výpočet HICP prepracovaná do súčasnej podoby:

Rámcové nariadenie pre zavedenie HICP bolo nahradené:

[NARIADENÍM EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY \(EÚ\) 2016/792 z 11. mája 2016](#) o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien a indexe cien nehnuteľností na bývanie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 2494/95

Dvadsaťjeden nariadení, ktoré v rokoch 1996 až 2015 menili a dopĺňali metodiku výpočtu HICP bolo nahradených jedným [VYKONÁVACÍM NARIADENÍM KOMISIE \(EÚ\) 2020/1148 31. júla 2020](#) ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/792 stanovujú metodické a technické špecifikácie, pokiaľ ide o harmonizované indexy spotrebiteľských cien a index cien nehnuteľností na bývanie.

Tieto dve vyššie spomenuté nariadenia spoločne konsolidovali a modernizovali dovtedy prijaté nariadenia. Po nich nasledovali až nariadenia prijaté v roku 2024, resp. 2025:

[VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) 2024/1720 z 20. júna 2024](#), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2020/1148, pokiaľ ide o zostavovanie harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien

[DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) 2024/3159 z 2. septembra 2024](#), ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/792 o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien a indexe cien nehnuteľností na bývanie, pokiaľ ide o klasifikáciu spotreby a zahrnutie hazardných hier

[VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) 2025/1182 zo 17. júna 2025](#), ktorým sa stanovujú

podrobné pravidlá úpravy, na základe ktorej sa na harmonizované indexy bude uplatňovať spoločné referenčné obdobie indexu 2025 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/79

Prehľad informácií k HICPs je dostupný v anglickom jazyku z webovej stránky EUROSTATU na nasledujúcom linku:

[Harmonised Index of Consumer Prices \(HICP\) — Overview](#)

Štatistický úrad zverejňuje údaje o harmonizovaných indexoch spotrebiteľských cien (**H** armonized Indices of **C**onsumer **P**rices/**HICP**) v deň ich zverejnenia Eurostatom, zvyčajne niekoľko dní po zverejnení indexov spotrebiteľských cien podľa národnej metodiky (**C**onsumer **P**rice Index/**CPI**). Spotrebné koše HICP a CPI sa od seba čiastočne líšia, HICP na rozdiel od CPI neobsahuje položku „Imputované nájomné“ a vybrané položky týkajúce sa veľkých opráv a údržby domácnosti, z čoho vyplývajú niektoré odlišnosti vo váhach ostatných položiek.

Harmonizované indexy spotrebiteľských cien všetkých štátov Európskej Únie sú základom pre výpočet harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien za Európsku úniu. Vystúpením Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z EÚ v roku 2020 sa počet členských krajín EÚ znížil na 27. **HICP tých členských krajín, ktoré patria do eurozóny,** tvoria základ na mesačný výpočet **harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien za eurozónu.** Prechod do eurozóny, t. j. tretej etapy HMÚ so spoločnou menou euro, je realizovaný postupne. V súčasnosti eurozóna zahŕňa 21 členských štátov EÚ.

Od januára 2026 vstúpili doplatnosti nasledujúce hlavné zmeny týkajúce sa výpočtu a zverejnenia HICPa CPI:

- **CPI / HICP sa bude zostavovať podľa novej Európskej klasifikácie individuálnej spotreby podľa účelu (ECOICOP ver.2), ktorá je zosúladená s klasifikáciou OSN COICOP2018**
- Hazardné hry boli zahrnuté do CPI / HICP ako súčasť rekreačných služieb v rámci odboru „09 Rekreácia, šport a kultúra“
- Referenčné obdobie indexu HICP sa zmení z **2015=100 na 2025=100**

Všetky databázové kocky v starej klasifikácii COICOP (ECOICOP ver. 1) sú k dispozícii v archíve.

- ¹⁾ Lisabonská zmluva, ktorou sa mení Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (jej pracovný názov bol reformná zmluva) je medzinárodná zmluva, ktorá mení zakladajúce zmluvy Európskej únie. Lisabonská zmluva (bola podpísaná 12.12.2007, do platnosti vstúpila 1.12. 2009); stanovila okrem iného nové pravidlá pre realizačné (implementačné) právomoci Európskej komisie (tzv. komitológiu). Pravidlá stanovené Lisabonskou zmluvou majú byť včlenené do súčasnej legislatívy EÚ - a teda aj do legislatívy pre výpočet HICP.

Metodické vysvetlivky - CPI

Spotrebiteľské ceny

Od januára 2026, po revízii indexov spotrebiteľských cien a prechode z klasifikácie COICOP na klasifikáciu COICOP 2018, sa vývoj indexov spotrebiteľských cien sleduje na univerzálnom spotrebnom koši, založenom na súbore reprezentantov - vybraných druhov tovarov a služieb platených obyvateľstvom, členených podľa 13 odborov, 48 skupín a 118 tried klasifikácie COICOP2018. Index spotrebiteľských cien tovarov a služieb (životných nákladov) pre všetky domácnosti charakterizuje cenový vývoj v celospoločenskom priemere. Indexy spotrebiteľských cien (životných nákladov) sa vypočítavajú aj pre vybrané typy sociálnych skupín domácností - dôchodcov a za skupinu nízkopříjmových domácností.

Výpočet indexov spotrebiteľských cien pre vybrané typy sociálnych skupín domácností - zamestnancov, dôchodcov a za skupinu nízkopříjmových domácností vychádza zo spotrebného koša pre výpočet indexu spotrebiteľských cien podľa národnej metodiky, avšak líši sa váhovou štruktúrou jednotlivých položiek spotrebného koša. Váhová štruktúra vychádza zo štatistiky zisťovania „Rodinné účty“. Index spotrebiteľských cien pre domácnosti dôchodcov je základom pre výpočet dôchodcovskej inflácie využívanej pri valorizácii dôchodkov. Index spotrebiteľských cien pre nízkopříjmové domácnosti sa využíva pre výpočet inflácie za nízkopříjmové domácnosti.

Počnúc januárom 2026 sme prešli na výpočet indexu spotrebiteľských cien k základnému obdobiu (priemer roka 2025) reťazením cez december predchádzajúceho roku. Aby bolo zabezpečené, že váhy za základné agregáty odrážajú súčasnú výdavkovú vzorku a spotrebiteľské správanie, sú váhy každoročne revidované. Dôležitou črtou reťazového indexu je, že táto každoročná aktualizácia váh umožňuje a uľahčuje zavedenie nových položiek a podindexov a odstránenie zastaraných.

Pre zabezpečenie prepojenia starých a nových časových radov, je pri počítaní reťazového indexu potrebné prekryvacie obdobie (k), v ktorom má byť index počítaný, použiť starú a novú sadu váh. Týmto prekryvacím obdobím môže byť mesiac alebo rok. Štatistického úradu SR pri reťazení stanovil december predchádzajúceho roka ako prekryvacie obdobie, t.j. v roku 2026 je týmto obdobím december 2025. December 2025 je posledným obdobím, za ktoré sa počíta index na predchádzajúcom spotrebnom koši a systéme váh a zároveň je referenčným (základným) obdobím pre ceny nového spotrebného koša a nový systém váh. December predchádzajúceho roka tvorí teda prepojenie (prekryvacie obdobie) medzi predchádzajúcim a novým indexom a tieto vytvárajú reťazový index.

Reťazový index môže mať dve, alebo viac prepojení. Medzi každým prepájacím obdobím index

môže byť počítaný ako index s fixnými váhami.

Nevýhodou metódy reťazenia je neaditivita, t.j., keď nový časový rad je prepojený na starý, indexy vyššej úrovne po prepojení nemôžu byť získané ako vážený aritmetický priemer jednotlivých indexov, použijúc nové váhy.

Výber reprezentantov

Za cenové reprezentanty boli vybrané výrobky a služby, ktoré sa významne podieľajú na výdavkoch obyvateľstva a svojím rozsahom reprezentujú celú sféru spotreby.

Členenie indexov sa uskutočnilo v súlade s metodikou Eurostatu tak, že sa univerzálny spotrebný koš člení na 13 odborov podľa klasifikácie COICOP (Klasifikácia individuálnej spotreby podľa účelu). Váhy spotrebného koša na rok 2026 sú nasledovné:

COICOP2018	Názov odboru COICOP	Domácnosti spolu	Domácnosti dôchodcov	Nízkopříjmové domácnosti
	Úhrn	1 000,00	1 000,00	1 000,00
01	Potraviny a nealkoholické nápoje	209,56	246,85	251,32
02	Alkoholické nápoje a tabak	49,65	53,02	47,50
03	Odevy a obuv	41,87	24,37	35,90
04	Bývanie, voda, elektrina, plyn a ostatné palivá	218,42	305,92	210,04
05	Bytové zariadenie, vybavenie domácnosti a bežná údržba domácnosti	71,68	66,35	67,18
06	Zdravotníctvo	31,08	44,71	30,37
07	Doprava	69,78	43,89	64,25
08	Informácie a komunikácia	55,67	44,42	61,37
09	Rekreácia, šport a kultúra	76,54	52,10	66,71
10	Vzdelávacie služby	17,86	2,46	19,89
11	Reštauračné a ubytovacie služby	79,63	46,98	71,10
12	Poisťovacie a finančné služby	16,61	9,90	19,45
13	Osobná starostlivosť, sociálna ochrana a rozličné výrobky a služby	61,65	59,03	54,91

Metóda zisťovania spotrebiteľských cien

Spotrebiteľské ceny jednotlivých reprezentantov sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb, kde obyvatelia obvykle nakupujú. Ceny sú zisťované počas

prvých 20 dní sledovaného mesiaca. V roku 2024 prišlo ku zmene zisťovania cien za odbor 01 „Potraviny a nealkoholické nápoje“, kde ŠÚ SR prešiel z experimentálnej štatistiky do oficiálneho produkčného procesu využívania transakčných údajov obchodných reťazcov. Ide o využitie agregovaných údajov zaznamenaných maloobchodníkmi pri nákupoch spotrebiteľov skenovaním čiarových kódov. [Metodika scanner data](#) (PDF - 232 kB). Od januára 2025 sa týmto spôsobom zisťujú aj ceny v odbore 02 "Alkoholické nápoje a tabak".

Váhový systém

Váhy jednotlivých reprezentantov boli vypočítané z údajov zistených štatistikou rodinných účtov za rok 2021, z podkladov štatistiky národných účtov za rok 2024, zo scanner data a z údajov získaných z rôznych administratívnych zdrojov. Tieto boli použité na spresnenie štruktúry spotreby obyvateľstva.

Spôsob výpočtu indexov

Index spotrebiteľských cien je indexom Laspeyresovho typu:

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} \cdot p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$